

PAWEŁ LEWANDOWSKI

Szkoła Główna Mikołaja Kopernika

pawel.lewandowski@sgmk.edu.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4543-4382>

MIĘDZYKONFERENCJA NAUKOWA
*FEDERALIZZAZIONE DELLA UNIONE EUROPEA:
PIÙ LUCI O OMBRE?*
RZYM, 13 WRZEŚNIA 2024

Dnia 13 września 2024 r. w *Sala Zuccari – Palazzo Giustiniani* Senatu Republiki Włoskiej odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *Federalizzazione della Unione Europea: più Luci o Ombre? [Federalizacja Unii Europejskiej: szanse czy zagrożenie?]*, zorganizowana przez Szkołę Główną Mikołaja Kopernika w Warszawie we współpracy z Università degli Studi di Roma *Foro Italico* w ramach umowy dwustronnej podpisanej w Warszawie 14 czerwca 2024 r. Opiekę naukową nad Konferencją objął Komitet w składzie: prof. dr Fabrizio Giulimondi, Dziekan Kolegium Nauk Prawnych SGMK w Lublinie (przewodniczący); prof. dr hab. Gertruda Uścińska, p.o. Rektora SGMK; dr hab. Przemysław Czarnek, prof. KUL; ks. prof. dr hab. Mirosław Sitarz. Organizację Konferencji koordynował Komitet w składzie: ks. dr Paweł Lewandowski, prof. SGMK, Prodziekan Kolegium Nauk Prawnych SGMK w Lublinie (przewodniczący); kanc. Wojciech Kondrat i dyr. Mateusz Pałka.

Okolicznościowe listy wystosowali: Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej dr Andrzej Duda oraz Premier Republiki Włoskiej Giorgia Meloni. Prezydent RP zauważył, że w Unii Europejskiej zachodzą obecnie przemiany wymagające od elit politycznych pogłębionej debaty, merytorycznej analizy i roztropnych decyzji zarówno w zakresie skutecznego kontynuowania procesów integracyjnych, jak też modelu i docelowego kształtu samej wspólnoty europejskiej. W Europie coraz bardziej uwidaczniają się dążenia ku daleko idącej federalizacji.

Na boczny tor odsuwana jest koncepcja budowy Europy ojczyzn, respektująca odrębność poszczególnych państw i różnic między społeczeństwami, co może stanowić zagrożenie dla integralności państw członkowskich Unii Europejskiej. Tym większą wagę należy przykładać do dyskusji w gronie akademików i ekspertów, ponieważ mogą one przyczynić się do kształtowania rozsądnej polityki tak całego kontynentu europejskiego, jak i samej Polski. Z kolei premier Włoch podniosła, że globalny kontekst, w którym następują głębokie zmiany i wyzwania epokowe z punktu widzenia geopolitycznego i geoeconomicznego zmusza Europę do niezapominania o dalekowzrocznym projekcie Ojców Założycieli mającym na celu waloryzowanie historii i tożsamości narodów i ludów europejskich oraz zapewnienie kontynentowi europejskiemu roli, jaką przyznaje mu jego historia i pełnione znaczenie. Słowa powitania skierowali również: sen. dr Marco Scurria, Przewodniczący Czwartej Komisji Stałej Senatu Republiki Włoskiej *Politiche dell'Unione europea*; sen. Andrea Ostellari, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości; Roberta Angelilli, Wiceprzewodnicząca Regionu Lacjum; Simona Baldassarre, Poseł do Parlamentu Europejskiego dziewiątej kadencji i Radna ds. kultury Regionu Lacjum oraz prof. dr hab. Krzysztof Górski, Sekretarz generalny Akademii Kopernikańskiej w Warszawie.

Konferencja składała się z dwóch paneli naukowych, które moderowała adw. Emanuela Fancelli. Prelegentami pierwszego byli: adw. Silvio Pittori (Centro Studi Machiavelli di Firenze) – *Il ruolo dell'Avvocatura in Europa [Rola adwokatury w Europie]*; prof. dr Alejandro Torres Gutiérrez (Universidad Pública de Navarra) – *Recenti tensioni secessioniste in Spagna e lezioni che possiamo imparare dal modello federale canadese [Ostatnie napięcia secesjonistyczne w Hiszpanii i lekcje, które możemy wyciągnąć z modelu federalnego Kanady]*; prof. Przemysław Czarnek (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II) – *Federazione o identità nazionale – opportunità o follia [Federacja czy tożsamość narodowa – szanse czy szaleństwo]*; dr Antonio Sangermano (Dipartimento della giustizia minorile del Ministero della giustizia) – *Unione europea, diritti dei minori e tutela delle comunità nazionali [Unia Europejska, prawa dzieci i ochrona wspólnot narodowych]*; oraz dr Marco Scurria (Commissione Affari Europei del Senato della Repubblica) – *L'Europa tra opportunità e criticità [Europa między szansami a krytycznymi problemami]*.

W drugim panelu referaty wygłosili: prof. Gertruda Uścińska (Szkola Główna Mikołaja Kopernika w Warszawie) – *Wyzwania prawne, społeczne i gospodarcze Unii Europejskiej. Obszar rynku pracy, koordynacja systemów*

zabezpieczeń społecznych, demografia, migracja i inne wyzwania; prof. Fabrizio Giulimondi (Szkoła Główna Mikołaja Kopernika w Warszawie) – *L'Unione europea deve ancora capire cosa vuole fare da grande: federazione, confederazione o tertium genus fra forze centripete e forze centrifughe... in attesa di Godot* [Unia Europejska wciąż nie wie, co chce robić w przyszłości: federacja, konfederacja czy tertium genus między siłami centrypetalnymi a siłami odśrodkowymi... czekając na Godota]; prof. dr Gennaro Terracciano (Università degli Studi di Roma *Foro Italico*) – *Dissonanze costruttive per un ordinamento unionale a geometria variabile* [Konstruktywne dysonanse dla unijnego porządku o zmiennej geometrii]; prof. dr Paolo Sommaggio (Università di Padova) – *Europa: paradigmi e prospettive* [Europa: paradygmaty i perspektywy]; dr Michał Skwarzyński (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II) – *Procedura dotycząca tzw. państwa prawa przeciwko Polsce i rzeczywiste działania Rządu po 13 grudnia 2023 r.*; dr Alejandra María Vanney, prof. SGMK (Szkoła Główna Mikołaja Kopernika w Warszawie) – *Kluczowe aspekty prawne, polityczne i kulturowe dla przyszłości Europy*; dr Aleksandra Drozd (Akademia Sztuki Wojennej w Warszawie) – *Obecna wiedza medyczna dotycząca zmiany płci u dzieci w obliczu zagrożeń związanych z poprawnością polityczną w państwie federalnym*.

Wygłoszone referaty naukowe spotkały się z bardzo życzliwym przyjęciem słuchaczy, pośród których znalazła się liczna reprezentacja miejscowej rady adwokackiej, a także stały się przedmiotem ożywionej dyskusji kularowej o przyszłości Unii Europejskiej. Poprzez to istotne wydarzenie zorganizowane w sercu Wiecznego Miasta Szkoła Główna Mikołaja Kopernika, do tej pory szerzej nieznaną we Włoszech, pozytywnie zaprezentowała się i wkroczyła zarówno do rzymskich kręgów instytucjonalnych, jak i akademickich. Nie można pominąć również wpływu na świadomość słuchaczy, że za fundamentalne należy uznać budowanie Unii Europejskiej, która – w duchu subsydiarności – akceptuje i uznaje specyfikę każdego kraju i narodu członkowskiego. Wniosek, który płynie z przedłożonych referatów, to konieczność łączenia i koncentrowania energii na wielkich kwestiach strategicznych wspólnego zainteresowania wspólnoty europejskiej, począwszy od polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, co jest szczególnie potrzebne w kontekście wojny w Ukrainie. Konferencja zorganizowana przez Szkołę Główną Mikołaja Kopernika w Warszawie i Università degli Studi di Roma *Foro Italico* w ramach umowy o współpracę międzynarodową wzmocniła relację naukową między tymi uczelniami i stanowi preludeum do dalszych wspólnych działań.